

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. gruodžio 2 d.*

Byloje C-89/08 P

dėl 2008 m. vasario 26 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Komisija, atstovaujama V. Di Bucci ir N. Khan, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Airijai, atstovaujamai D. O'Hagan, padedamo *BL P. McGarry*, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

Prancūzijos Respublikai, atstovaujamai G. de Bergues ir A.-L. Vendrolini,

* Proceso kalbos: prancūzų, anglų ir italų.

Italijos Respublikai, atstovaujamai R. Adam, padedamo *avvocato dello Stato* G. Aiello, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

Eurallumina SpA, įsteigta Portoskūze (Italija), atstovaujamai solisitoriaus R. Denton,

Aughinish Alumina Ltd, įsteigta Askeaton (Airija), atstovaujamai solisitorių J. Handoll ir C. Waterson,

ieškovėms pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, K. Lenaerts, E. Levits, teisėjai A. Rosas, P. Kūris (pranešėjas), A. Borg Barthet, J. Malenovský, U. Löhmus, A. O’Caoimh ir J.-J. Kasel,

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorius H. von Holstein, kanclerio pavaduotojas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. kovo 24 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2009 m. gegužės 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Savo apeliaciniu skundu Europos Bendrijų Komisija prašo panaikinti 2007 m. gruodžio 12 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Airija ir kt. prieš Komisiją* (T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 ir T-69/06; toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas panaikino 2005 m. gruodžio 7 d. Komisijos sprendimą 2006/323/EB dėl mineralinės alyvos, naudojamoms kaip kuras aliuminio oksido gamyboje Gardanne, Shannon regione ir Sardinijoje, neapmokestinamo akcizo mokesčiu Prancūzijoje, Airijoje ir Italijoje (OL L 119, 2006, p. 12; toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

Direktyvos dėl akcizų už mineralines alyvas

- 2 Akcizus už mineralines alyvas reglamentuoja keletas direktyvų: 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/81/EEB dėl akcizo už mineralines alyvas struktūrų derinimo (OL L 316, p. 12); 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/82/EEB dėl mineralinėms alyvoms taikomų akcizo tarifų derinimo (OL L 316, p. 19) ir 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, p. 51; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., sk. 1, t. 9, p. 405), kuri nuo 2003 m. gruodžio 31 d. panaikino Direktyvas 92/81 ir 92/82.

- 3 Pagal Direktyvos 92/81 8 straipsnio 4 dalį Europos Sąjungos Taryba, Komisijai pasiūlius, galėjo leisti valstybei narei neapmokestinti akcizu ar sumažinti akcizo tarifą kitais atvejais nei numatyti šioje direktyvoje.
- 4 Remiantis Direktyvos 2003/96 2 straipsnio 4 dalies b punkto antra įtrauka, ši direktyva netaikoma dvejopai naudojamiems energetikos produktams, t. y. kai jie naudojami ir kaip krosnių kuras, ir kitiems nei variklių degalai ar krosnių kuras tikslams. Taigi nuo 2004 m. sausio 1 d., kurią įsigaliojo ši direktyva, nebeliko minimalaus akcizo tarifo labai sieringam mazutui, naudojamam aliuminio oksido gamyboje. Be to, Direktyvos 2003/96 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog valstybės narės gali, Tarybai prieš tai išnagrinėjus šį klausimą, iki 2006 m. gruodžio 31 d. toliau taikyti sumažintus tarifus arba atleisti nuo mokesčio, kaip tai numatyta direktyvos II priede, kuriame nurodyta, kad nuo akcizų atleidžiamas labai sieringas mazutas, naudojamas kaip kuras aliuminio oksido gamybai Gardanne, Shannon regione ir Sardinijoje.

Reglamentas (EB) Nr. 659/1999

- 5 Pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [EB 88] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., sk. 8, t. 1, p. 339) 1 straipsnio b punktą „esama pagalba“ – tai:

„<...>

- v) pagalba, kuri yra esama pagalba, nes galima nustatyti, [kad] jos patvirtinimo metu tai nebuvo pagalba, o tokia ji tapo vėliau dėl bendrosios rinkos vystymosi, ir nebuvo

atitinkamos valstybės narės pakeista. Jeigu pagal Bendrijos teisės aktus liberalizavus veiklą tam tikros priemonės tampa pagalba, po nustatytos liberalizavimo datos esama pagalba jos nebelaikomos.“

Ginčo aplinkybės

- 6 Airija, Italijos Respublika ir Prancūzijos Respublika atleidžia nuo akcizo aliuminio oksido gamybai naudojamas mineralines alyvas atitinkamai Shannon regione nuo 1989 m., Sardinijoje nuo 1993 m. ir Gardanne regione nuo 1997 metų (toliau – ginčijami atleidimai nuo mokesčio).
- 7 Ginčijami atleidimai nuo mokesčio buvo leisti atitinkamai 1992 m. spalio 19 d. Tarybos sprendimu 92/510/EEB, leidžiančiu valstybėms narėms toliau taikyti tam tikrai mineralinei alyvai, kai ji naudojama pagal specialią paskirtį, galiojančius sumažintus akcizo tarifus arba neapmokestinti akcizo mokesčiu, laikantis Direktyvos 92/81/EEB 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos tvarkos (OL L 316, p. 16); 1993 m. gruodžio 13 d. Tarybos sprendimu 93/697/EB, leidžiančiu valstybėms narėms toliau taikyti tam tikrai mineralinei alyvai, kai ji naudojama pagal specialią paskirtį, sumažintus akcizo tarifus arba neapmokestinti akcizo mokesčiu, laikantis Direktyvos 92/81/EEB 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos tvarkos (OL L 321, p. 29) ir 1997 m. birželio 30 d. Tarybos sprendimu 97/425/EB, leidžiančiu valstybėms narėms toliau taikyti tam tikrai mineralinei alyvai, kai ji naudojama pagal specialią paskirtį, galiojančius sumažintus akcizo tarifus arba neapmokestinti akcizo mokesčiu, laikantis Direktyva 92/81/EEB nustatytos tvarkos (OL L 182, p. 22). Ginčijamų atleidimų nuo mokesčio galiojimą Taryba pratęsė keletą kartų, paskutinį kartą tai padarė savo 2001 m. kovo 12 d. Sprendimu 2001/224/EB dėl sumažintų akcizų tarifų ir atleidimo nuo akcizų tam tikroms mineralinėms alyvoms, kai jos naudojamos pagal specialią paskirtį (OL L 84, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., sk. 9, t. 1, p. 342), nustačiusi, jog šie atleidimai taikomi iki 2006 m. gruodžio 31 dienos.
- 8 Sprendimo 2001/224 5 konstatuojamoje dalyje nurodyta, jog jis nedaro įtakos procedūroms dėl bendrosios rinkos veikimo iškreipymų, kurios gali būti pradėtos

būtent pagal EB 87 ir 88 straipsnius, rezultatų ir neatleidžia valstybių narių nuo pareigos pranešti Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal EB 88 straipsnį.

- 9 2001 m. spalio 30 d. trimis sprendimais Komisija pradėjo EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl kiekvieno ginčijamo atleidimo nuo mokesčio. Šios procedūros pabaigoje Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kuriame nustatyta, kad:
- sunkiojo mazuto, naudojamo aliuminio oksido gamybai, atleidimas nuo akcizo, kurį taikė Prancūzijos Respublika, Airija ir Italijos Respublika iki 2003 m. gruodžio 31 d., yra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme,
 - 1990 m. liepos 17 d.–2002 m. vasario 2 d. laikotarpiu skirta pagalba tiek, kiek ji nesuderinama su bendrąja rinka, nebus susigrąžinta, nes tai prieštarautų bendriesiems Bendrijos teisės principams,
 - 2002 m. vasario 3 d.–2003 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu skirta pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka Sutarties 87 straipsnio 3 dalies prasme, jeigu pagalbos gavėjai nesumokėjo 13,01 EUR mokesčio už kiekvieną 1 000 kg sunkiojo mazuto, ir
 - ši pagalba turi būti susigrąžinta.

- 10 Ginčijamame sprendime Komisija nurodė, kad ginčijami atleidimai nuo mokesčio yra ne esama pagalba Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto prasme, bet nauja pagalba. Ji šį vertinimą grindė visų pirma tuo, kad ginčijamų atleidimų nuo mokesčio nebuvo prieš įsigaliojant EB sutarčiai atitinkamose valstybėse narėse, kad jie niekada nebuvo analizuoti ar leisti remiantis valstybės pagalbą reglamentuojančiomis taisyklėmis ir kad apie juos niekada nebuvo pranešta.
- 11 Be to, ginčijamo sprendimo 69 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktis netaikomas nagrinėjamam atvejui.
- 12 Paaškinusi, kiek nagrinėjama pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka, Komisija nurodė, kad, atsižvelgiant į sprendimus dėl atleidimo nuo mokesčio ir į tai, jog jie buvo priimti jos pačios siūlymu, nesuderinamos pagalbos, skirtos iki 2002 m. vasario 2 d., t. y. prieš tai, kai sprendimai pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą buvo paskelbti *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*, susigrąžinimas prieštarautų teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principams.

Pirmosios instancijos teisme pareikšti ieškiniai ir skundžiamas sprendimas

- 13 Atitinkamai 2006 m. vasario 16, 17 ir 23 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje pateiktais pareiškimais Italijos Respublika, Airija, Prancūzijos Respublika, *Eurallumina SpA* ir *Aughinish Alumina Ltd* pareiškė ieškinius dėl viso ar dalies ginčijamo sprendimo panaikinimo. Skirtingos bylos buvo sujungtos tam, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimtas galutinis sprendimas.
- 14 Savo ieškiniui pagrįsti ieškovės iš esmės pateikė, kaip tai nurodyta skundžiamame sprendime, iš viso 23 ieškinių pagrindus, susijusius, be kita ko, su klaidingu ginčijamų atleidimų nuo mokesčio kvalifikavimu kaip naujos pagalbos, nors tai yra esama pagalba,

bei teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo, protingo termino laikymosi, galiojimo prezumpcijos, *lex specialis derogat legi generali*, veiksmingumo ir gero administravimo principų pažeidimais. Taip pat jos rėmėsi EB 87 straipsnio bei pareigos motyvuoti taikant šį straipsnį pažeidimu.

- 15 Vis dėlto skundžiamo sprendimo 46 punkte Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad, nepaisant visų pateiktų ieškinio pagrindų, jo manymu, būtina savo iniciatyva iškelti dar vieną pagrindą dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo stokos, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymu.
- 16 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 47 punkte priminęs, kad motyvavimo stoka ar nepakankamas motyvavimas yra viešosios tvarkos išlyga grindžiamas pagrindas, kurį savo iniciatyva turi iškelti Bendrijos teismas, ir šio sprendimo 48 ir 49 punktuose nurodęs teismo praktiką pareigos motyvuoti Bendrijos aktą srityje, minėto sprendimo 52 ir 53 punktuose Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, jog ginčijamame sprendime Komisija išnagrinėjo, ar aptariamai atleidimai nuo mokesčio yra nauja, ar esama pagalba, tačiau, kalbėdama apie Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktį, ji, nepateikusi motyvų, tik nurodė, kad jis netaikomas šiuo atveju.
- 17 Skundžiamo sprendimo 56–63 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog dėl ypatingų šios bylos aplinkybių reikia išnagrinėti klausimą, ar ginčijami atleidimai nuo mokesčio gali būti laikomi esama pagalba dėl to, kad jų įsigaliojimo momentu jie nebuvo valstybės pagalba, o ja tapo vėliau dėl bendrosios rinkos vystymosi ir atitinkamoms valstybėms jų nepakeitus. Todėl jis manė, jog Komisija privalėjo pakankamai motyvuoti ginčijamą sprendimą, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio taikymu.

- 18 Aptariamoms ypatingoms aplinkybėms skundžiamo sprendimo 56–62 punktuose yra iš esmės išdėstyta taip, kaip nurodyta toliau.
- 19 Visų pirma keliuose sprendimuose, kuriais leisti ginčijami atleidimai nuo mokesčio, nurodyta, kad Komisija sutinka, jog šie atleidimai neiškraipo konkurencijos ir nesudaro kliūčių tinkamai veikti vidaus rinkai. Tačiau ginčijamame sprendime nėra jokios nuorodos, kuri leistų suprasti, kodėl konkurencijos iškraipymo sąvoka turi skirtingą apimtį mokesčių ir valstybės pagalbos srityje. Taip pat keliuose iš šių sprendimų pažymėta, jog Komisija reguliariai nagrinės aptariamus atleidimus nuo mokesčio, kad būtų užtikrintas jų suderinamumas su vidaus rinkos veikimu ir kitais sutarties tikslais.
- 20 Antra, ginčijamo sprendimo 97 konstatuojamojoje dalyje Komisija bent jau pripažino, jog dėl šių sprendimų dėl leidimo suteikimo, priimtų jai pačiai pasiūlius, buvo galima manyti, kad ginčijami atleidimai nuo mokesčio negalėjo būti kvalifikuojami kaip valstybės pagalba jų įsigaliojimo momentu. Aplinkybė, kad ši konstatuojamoji dalis yra su pagalbos susigrąžinimu susijusioje dalyje, nesumažina jos apimties.
- 21 Trečia, leidimas ginčijamiems atleidimams nuo mokesčio buvo suteiktas Tarybos sprendimais Komisijai pasiūlius ir nė viename iš šių sprendimų, išskyrus Sprendimą 2001/221, nebuvo paminėtas galimas prieštaravimas taisyklėms valstybės pagalbos srityje. Ginčijamo sprendimo 96 konstatuojamojoje dalyje Komisija, beje, pati pabrėžė, kad suinteresuotieji asmenys nesitikė, jog Komisija teiktų Tarybai pasiūlymus, nesuderinamus su Sutarties nuostatomis.
- 22 Skundžiamo sprendimo 64 punkte Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad, kalbant apie Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymą šioje byloje, Komisija nesilaikė pareigos motyvuoti, kuri jai nustatyta EB 253 straipsnyje.

Šalių reikalavimai

- 23 Komisija prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą sprendimą, grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui, kad šis ją išnagrinėtų iš naujo, ir atidėti bylinėjimosi išlaidų abiejose instancijose klausimo nagrinėjimą.
- 24 Prancūzijos Respublika, Airija, Italijos Respublika, *Eurallumina SpA* ir *Aughinish Alumina Ltd* prašo Teisingumo Teismo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 25 Subsidiariai *Eurallumina SpA* Teisingumo Teismo prašo, kad tuo atveju, jeigu jis pritaręs šeštajam apeliacinio skundo pagrindui, kuriuo tvirtinama, jog Pirmosios instancijos teismas negalėjo panaikinti ginčijamo sprendimo tiek, kiek juo buvo išplėsta formali tyrimo procedūra, į ją įtraukiant ir atleidimus nuo mokesčio, nustatytus po 2003 m. gruodžio 31 d., panaikinti tik šį skundžiamo sprendimo punktą.

Dėl apeliacinio skundo

- 26 Grįsdama savo prašymą panaikinti skundžiamą sprendimą ir grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui Komisija pateikia šešis apeliacinio skundo pagrindus.
- 27 Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas iš esmės susijęs su tuo, kad savo iniciatyva iškėlęs pagrindą dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo stokos Pirmosios instancijos teismas viršijo savo įgaliojimus. Antrasis pagrindas susijęs su rungimosi principo ir teisės į gynybą pažeidimu. Trečiasis pagrindas susijęs su EB 230 ir 253 straipsnių, skaitomų kartu su EB 88 straipsniu ir taisyklėmis, reglamentuojančiomis procedūros valstybės pagalbos srityje eigą, pažeidimu. Ketvirtasis ir penktasis pagrindai – su tuo, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė EB 253 straipsnį, nes suklydo nusprendęs, jog Komisija nesilaikė pareigos motyvuoti, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio taikymu. Šeštajame pagrindu tvirtinama, kad

Pirmosios instancijos teismas negalėjo panaikinti ginčijamo sprendimo dalies, kuria formali tyrimo procedūra išplečiama vėlesniems nei 2003 m. gruodžio 31 d. atleidimams nuo mokesčių.

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su tuo, jog savo iniciatyva iškėlęs pagrindą dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo stokos Pirmosios instancijos teismas viršijo savo įgaliojimus

Šalių argumentai

- 28 Pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą sudaro dvi dalys. Pirmoje dalyje Komisija teigia, kad savo iniciatyva iškėlęs pagrindą dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo stokos Pirmosios instancijos teismas peržengė šalių nustatyto ginčo ribas, pažeidė dispozityvumo principą, priėmė sprendimą *ultra petita* ir taip viršijo savo kompetenciją bei padarė procedūros klaidą, kuri pakenkė jos interesams.
- 29 Grįsdama šiuos kaltinimus Komisija nurodo, kad Pirmosios instancijos teismo savo iniciatyva iškeltas ieškinio pagrindas yra visiškai nesusijęs su 23 pagrindais, kuriuos pateikė ieškovės pirmojoje instancijoje, bei su faktais, išplaukiančiais iš penkių sujungtų bylų medžiagos, kurioje nebuvo nurodyta jokia aplinkybė, leidžianti manyti, kad atleidimai nuo mokesčio nesudarė valstybės pagalbos tuo metu, kai jie buvo nustatyti, bet ja tapo vėliau dėl bendrosios rinkos vystymosi.
- 30 Antroje pagrindo dalyje Komisija teigia, kad Pirmosios instancijos teismo iniciatyva iškeltas ieškinio pagrindas iš tiesų susijęs ne su ginčijamo sprendimo motyvavimu, o su jo esmės teisėtumu, nes motyvavimas, kurio reikalauja Pirmosios instancijos teismas, nėra būtinas nei suinteresuotosioms šalims, nei teismui. Taigi Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į teismo praktikoje pripažintą ieškinio pagrindo, susijusio su motyvavimu, atskyrimą nuo pagrindo dėl esmės, ir pirmojoje instancijoje vietoj

ieškovių iškėlė pagrindą, kuriuo galėjo remtis tik jos. Taip pasielgęs jis pažeidė, pirma, kartu skaitomas EB 230 ir 253 straipsnių nuostatas ir, antra, taisyklės dėl pagrindų pateikimo ieškinyje, įtvirtintas Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnyje ir Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalyje bei 48 straipsnio 2 dalyje, ir dėl to šios taisyklės prarado praktinę reikšmę. Šie pažeidimai taip pat sudaro procedūros pažeidimus, kurie pakenkė Komisijos interesams.

- 31 Atsakovės, atsikirdamos į šį pagrindą, iš esmės primena, kad motyvavimo stoka, kuri sudaro esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimą, yra viešosios tvarkos išlyga grindžiamas pagrindas, kurį Bendrijos teismas turi iškelti savo iniciatyva. Todėl negalima Pirmosios instancijos teismo kaltinti priėmus sprendimą *ultra petita* nei, beje, pažeidus Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalyje esančią taisyklę, kuri taikoma ne šiam teismui, bet ieškovui.
- 32 Be to, atsakovių teigimu, ieškinio pagrindas dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo stokos nėra visiškai nesusijęs su ieškovių pirmojoje instancijoje pateiktais pagrindais ir su bylos faktinėmis aplinkybėmis. Konkrečiai kalbant, skundžiamo sprendimo 56–62 punktuose Pirmosios instancijos teismo nurodytos ypatingos aplinkybės buvo išdėstytos ir apie jas diskutuota vykstant procesui minėtame teisme.
- 33 Pirmosios instancijos teismo iniciatyva iškeltas ieškinio pagrindas buvo susijęs ne su materialinės teisės klausimu, bet su paprasčiausia motyvavimo stoka. Beje, skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas ginčija ne tai, jog Komisijos pagalbą kvalifikavo kaip naują, bet kelia klausimą, kodėl ji nepateikė jokio paaiškinimo dėl Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymo. Todėl negalima teigti, jog Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į motyvavimo ir esmės atskyrimą, taigi jis teisingai nusprendė, kad, kiek tai susiję su šios nuostatos taikymu, buvo būtina motyvuoti ginčijamą sprendimą, nes šios bylos aplinkybėmis Komisija privalėjo nurodyti priežastis, dėl kurių ginčijamus atleidimus nuo mokesčio ji kvalifikavo kaip naują, o ne esamą pagalbą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 34 Tam, kad būtų galima nuspręsti dėl pirmos apeliacinio skundo pagrindo dalies, pagal kurią Pirmosios instancijos teismas peržengė šalių apibrėžtas ginčo ribas, reikia priminti, jog pagal nusistovėjusią teismo praktiką motyvavimo stoka ar nepakankamas motyvavimas yra esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimas EB 230 straipsnio prasme ir viešosios tvarkos išlyga grindžiamas pagrindas, kurį Bendrijos teismas gali ar net turi iškelti savo iniciatyva (be kita ko, žr. 1997 m. vasario 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Daffix*, C-166/95 P, Rink. p. I-983, 24 punktą; 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 67 punktą; 2000 m. kovo 30 d. Sprendimo *VBA prieš Florimex ir kt.*, C-265/97 P, Rink. p. I-2061, 114 punktą ir 2008 m. liepos 18 d. Sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala*, C-413/06 P, Rink. p. I-4951, 174 punktą).
- 35 Savo iniciatyva iškeldamas tokį ieškinio pagrindą, kuriuo iš esmės šalys nesirėmė, Bendrijos teismas neperžengia jam pateikto spręsti ginčo ribų ir visiškai nepažeidžia procedūros taisyklių dėl ginčo dalyko ir ieškinio pagrindų pateikimo ieškinyje.
- 36 Todėl savo iniciatyva iškėlęs ieškinio pagrindą dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo stokos Pirmosios instancijos teismas neviršijo savo įgaliojimų šioje byloje.
- 37 Iš to išplaukia, kad pirma apeliacinio skundo pagrindo dalis nepagrįsta.
- 38 Dėl antros apeliacinio skundo pagrindo dalies, pagal kurią Pirmosios instancijos teismas iš tiesų savo iniciatyva iškėlė ieškinio pagrindą, susijusį su ginčijamo sprendimo teisėtumu iš esmės, reikia pažymėti, kad Pirmosios instancijos teismas šį sprendimą

panaikino dėl skundžiamo sprendimo 63 punkte nurodytos priežasties, t. y. dėl to, kad, atsižvelgus į šio skundžiamo sprendimo 56–62 punktuose išdėstytas ypatingas aplinkybes, Komisija šioje byloje privalėjo išnagrinėti Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio taikymo klausimą ir pakankamai motyvuoti ginčijamą sprendimą šiuo atžvilgiu, o ne tik nurodyti, jog ši nuostata šiuo atveju netaikoma.

39 Taigi reikia konstatuoti, kad Pirmosios instancijos teismas visiškai nenusprendė dėl minėtos nuostatos taikymo esmės nei apskritai dėl tarp šalių diskutuoto klausimo, ar ginčijami atleidimai nuo mokesčio buvo esama, ar nauja pagalba.

40 Todėl negalima Pirmosios instancijos teismo kaltinti tuo, kad jis neatsižvelgė į teismo praktikoje pripažintą atskirimą tarp ieškinio pagrindo dėl motyvavimo stokos ar nepakankamo motyvavimo, kurį iškelia Bendrijos teismas savo iniciatyva, ir pagrindo dėl teisėtumo iš esmės, kurį galima nagrinėti, tik jeigu jį nurodo ieškovas (žr. minėto sprendimo Komisija prieš *Sytraval ir Brink's France*, 67 punktą).

41 Todėl antra apeliacinio skundo pagrindo dalis taip pat nepagrįsta.

42 Iš viso to, kas pasakyta, matyti, jog pirmasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su tuo, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė rungimosi principą ir teisę į gynybą

Šalių argumentai

- 43 Pažymėjusi, kad vykstant rašytinei ir žodinei proceso dalims Pirmosios instancijos teisme dėl skundžiamame sprendime šio teismo iniciatyva iškeltos ieškinio pagrindo nebuvo nei diskutuojama, nei bent jau užsiminta, Komisija jį kaltina pažeidus bendruosius rungimosi ir teisės į gynybą principus.
- 44 Šiuo atžvilgiu Komisija remiasi Europos žmogaus teisių teismo praktika, susijusia su 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsniu, pagal kurią pats teismas turi laikytis rungimosi principo visų pirma tada, kai jis atmeta apeliacinį skundą ar sprendžia ginčą remdamasis savo iniciatyva iškeltu pagrindu.
- 45 Ji taip pat tvirtina, kad rungimosi principas yra bendrasis proceso Bendrijos teismuose principas, kurį Teisingumo Teismas pripažino pagrindine teise, ir kad Pirmosios instancijos teismas galėjo nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį tam, kad šalims būtų pasiūlyta pareikšti savo nuomonę dėl ieškinio pagrindo, kurį jis ketino iškelti savo iniciatyva.
- 46 Atsakovės iš esmės teigia, kad pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 62 straipsnį šis teismas turi diskreciją nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį ir kad iš to paties reglamento 62 ir 113 straipsnių išplaukia, jog prieš savo iniciatyva iškeldamas ieškinio pagrindą jis turi pareigą išklausti šalis tik tada, jei tai yra pagrindai, dėl kurių ieškinys gali būti pripažintas nepriimtiniu, arba nuspręsta, jog nėra reikalo priimti sprendimo. Jos, beje, pažymi, kad kai Teisingumo Teismas ketina savo iniciatyva iškelti viešosios tvarkos išlyga grindžiamą pagrindą, jis nebūtinai atnaujina žodinę proceso dalį.

- 47 Jos tvirtina, kaip tai pripažįsta ir Komisija, kad EŽTK netaikoma viešosios teisės reglamentuojamiems juridiniams asmenims ir kad net jeigu rungimosi principas yra pagrindinė teisė, ji taikoma atsižvelgiant į šalių statusą ir konkrečias bylos aplinkybes.
- 48 Atsakovių teigimu, šioje byloje buvo laikytasi rungimosi principo, nes skundžiamas sprendimas nebuvo grindžiamas dokumentais ar aplinkybėmis, kurių Komisija nežinojo. Be to, teismo iniciatyva iškeltas ieškinio pagrindas buvo susijęs ne su bylos esme, o su esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimu.
- 49 Taip pat Europos bendrijos interesams nebuvo pakenkta, nes jos teisės nebuvo pažeistos todėl, kad, pirma, nebuvo nei pripažinta Komisijos atsakomybė pagal civilinę ar baudžiamąją teisę, nei nubausta ir, antra, atnaujinus žodinę proceso dalį Komisija nebūtų galėjusi pateikti argumentų, dėl kurių Pirmosios instancijos teismas nebūtų savo iniciatyva iškėles ieškinio pagrindo dėl motyvavimo stokos, nes tokia stoka negali būti pašalinta *a posteriori*.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 50 Rungimosi principas yra sudėtinė teisės į gynybą dalis. Jis taikomas bet kuriai procedūrai, per kurią Bendrijos institucija gali priimti sprendimą, kuris ypač paveiktų asmens interesus (be kita ko, žr. 2001 m. liepos 10 d. Sprendimo *Ismeri Europa prieš Audito Rūmus*, C-315/99 P, Rink. p. I-5281, 28 punktą ir ten nurodytą teismo praktiką bei minėto sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala* 61 punktą).
- 51 Bendrijos teismai prižiūri, kad juose būtų laikomasi rungimosi principo, ir patys jo laikosi.

- 52 Taigi Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad, pirma, rungimosi principas paprastai reiškia proceso šalių teisę susipažinti su visais teismui pateiktais įrodymais bei pastabomis ir pareikšti dėl jų savo nuomonę (2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, Rink. p. I-581, 47 punktą), ir, antra, jeigu teismas savo sprendimus grindžia faktinėmis aplinkybėmis ir dokumentais, su kuriais šalys ar viena iš jų negalėjo susipažinti ir dėl kurių negalėjo pareikšti savo pozicijos, tai pažeidžia pagrindinį teisės principą (1961 m. kovo 22 d. Sprendimas *Snupat prieš Aukščiausiąją valdžios instituciją*, 42/59 ir 49/59, Rink. p. 101, 156; 2002 m. sausio 10 d. Sprendimo *Plant ir kt. prieš Komisiją ir South Wales Small Mines*, C-480/99 P, Rink. p. I-265, 24 punktą ir 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Corus UK prieš Komisiją*, C-199/99 P, Rink. p. I-11177, 19 punktą).
- 53 Rungimosi principas turi būti prieinamas kiekvienai Bendrijos teismo nagrinėjamos bylos šaliai, nesvarbu, koks jos teisinis statusas. Todėl Bendrijos institucijos taip pat gali juo remtis, kai jos yra tokios bylos šalys.
- 54 Pats teismas turi laikytis rungimosi principo, ypač kai jis sprendžia ginčą remdamasis savo iniciatyva iškeltu ieškinio pagrindu (pagal analogiją žmogaus teisių srityje žr. 2003 m. gruodžio 18 d. EŽTT sprendimo *Skondrianos prieš Graikiją*, 29 ir 30 punktus; 2005 m. spalio 13 d. Sprendimo *Clinique des Acacias ir kt. prieš Prancūziją*, 38 punktą ir 2006 m. vasario 16 d. Sprendimo *Prikyan ir Angelova prieš Bulgariją*, 42 punktą).
- 55 Kaip iš esmės nurodė generalinis advokatas savo išvados 93–107 punktuose, paprastai rungimosi principas ne tik suteikia kiekvienai bylos šaliai teisę susipažinti su kitos šalies teismui pateiktais dokumentais bei pastabomis ir dėl jų pareikšti savo nuomonę ir ne tik draudžia Bendrijos teismui pagrįsti savo sprendimą faktinėmis aplinkybėmis ir dokumentais, su kuriais šalys ar viena iš jų negalėjo susipažinti ir dėl kurių dėl to negalėjo pareikšti savo pozicijos. Paprastai jis taip pat apima teisę susipažinti su teismo iniciatyva iškeltais teisiniais pagrindais, kuriais remdamasis šis teismas ketina priimti sprendimą ir dėl jų pareikšti savo nuomonę.

- 56 Iš tikrųjų tam, kad būtų įvykdyti reikalavimai, susiję su teise į teisingą bylos nagrinėjimą, svarbu, jog šalys žinotų tiek faktines, tiek teises bylos aplinkybes, nuo kurių priklauso proceso baigtis, ir galėtų pagal rungimosi principą dėl jų pareikšti savo poziciją.
- 57 Todėl, išskyrus ypatingus atvejus, ypač numatytuosius Bendrijos teismų procedūros reglamentuose, Bendrijos teismas negali sprendimo pagrįsti savo iniciatyva iškeltu teisiniu pagrindu, net jeigu jis grindžiamas viešosios tvarkos išlyga ir, kaip šiuo atveju, paremtas ginčijamo sprendimo motyvavimo stoka, jeigu prieš tai nenurodė šalims pateikti savo pastabų dėl šio pagrindo.
- 58 Beje, analogiškomis EŽTK 6 straipsnio aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad būtent atsižvelgdamas į šį straipsnį ir į patį kiekvieno suinteresuotojo asmens teisės į rungimosi principu pagrįstą procesą bei į teisingą bylos nagrinėjimą šios nuostatos prasme tikslą, Teisingumo Teismas gali savo iniciatyva, generalinio advokato siūlymu ar šalių prašymu priimti nutartį atnaujinti žodinę proceso dalį pagal savo Procedūros reglamento 61 straipsnį, jeigu mano, kad nepakanka informacijos arba kad byla turi būti nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio šalys nepareikšė savo nuomonių (žr. 2000 m. vasario 4 d. Sprendimo *Emesa Sugar*, C-17/98, Rink. p. I-665, 8, 9 ir 18 punktus bei 2000 m. vasario 10 d. Sprendimo *Deutsche Post*, C-270/97 ir C-271/97, Rink. p. I-929, 30 punktą).
- 59 Diskrecija, kurią pagal savo procedūros reglamento 62 straipsnį šiuo atžvilgiu turi Pirmosios instancijos teismas, negalima naudotis neatsižvelgus į pareigą laikytis rungimosi principo.
- 60 Šiuo atveju iš bylos medžiagos ir Teisingumo Teisme vykusio posėdžio matyti, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu panaikino ginčijamą sprendimą remdamasis savo iniciatyva iškeltu pagrindu dėl EB 253 straipsnio pažeidimo, prieš tai

nenurodęs šalims per rašytinę ar žodinę proceso dalis pateikti savo pastabas dėl šio ieškinio pagrindo. Taip pasielgęs, Pirmosios instancijos teismas pažeidė rungimosi principą.

61 Priešingai nei teigia atsakovės, tai, kad nebuvo laikytasi rungimosi principo, neigiamai paveikė Komisijos interesus Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio prasme. Iš tikrųjų, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 114–118 punktuose, nors iš tiesų motyvavimo stoka yra pažeidimas, kurio iš esmės negalima atitaisyti, vis dėlto tokios stokos konstatavimas išplaukia iš vertinimo, kurį atliekant, kaip numatyta nusistovėjusioje teismo praktikoje, reikia atsižvelgti į tam tikrus veiksnius, kaip tai, beje, priminė Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 48 ir 49 straipsniuose. Dėl tokio vertinimo gali kilti diskusijų, ypač jeigu jis susijęs ne su visišku motyvavimo nebuvimu, bet su konkrečiau faktinio ar teisinio aspekto motyvavimu. Šiuo atveju, jeigu Komisija būtų turėjusi galimybę pateikti savo pastabas, ji, be kita ko, būtų galėjusi nurodyti tuos pačius argumentus, kuriuos pateikė kaip šio apeliacinio skundo ketvirtąjį ir penktąjį pagrindus, išdėstyti šio sprendimo 64–67 punktuose.

62 Dėl visų nurodytų motyvų, reikia pripažinti pagrįstu antrąjį Komisijos apeliacinio skundo pagrindą.

63 Be to, siekdamas užtikrinti gerą teisingumo vykdymą, Teisingumo Teismas mano šiuo atveju esant reikalinga taip pat kartu išnagrinėti ketvirtąjį ir penktąjį apeliacinio skundo pagrindus, kuriuose Komisija iš esmės tvirtino, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė EB 253 straipsnį, nes nusprendė, jog Komisija pažeidė šiuo straipsniu nustatytą pareigą motyvuoti, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio taikymu.

Dėl ketvirtąjo ir penktojo apeliacinio skundo pagrindų, susijusių su EB 253 straipsnio pažeidimu

Šalių argumentai

- 64 Savo ketvirtuoju apeliacinio skundo pagrindu Komisija kaltina Pirmosios instancijos teismą pažeidus EB 253 straipsnį kartu su EB 87 straipsnio 1 dalimi bei EB 88 straipsnio 1 dalimi ir taisyklėmis, reglamentuojančiomis procedūros valstybės pagalbos srityje eigą.
- 65 Grįsdama šį pagrindą Komisija visų pirma nurodo, kad iš ginčijamo sprendimo motyvų matyti, jog ginčijami atleidimai nuo mokesčio, nuo tada, kai jie buvo nustatyti, visada sudarė valstybės pagalbą, nes šiame sprendime pakankamai teisės požiūriu ir pagal teismo praktikoje įtvirtintus reikalavimus išdėstyta, kad šie atleidimai nuo mokesčio galėjo paveikti prekybą tarp valstybių narių ir iškreipti konkurenciją. Tokiomis sąlygomis, jos manymu, nereikėjo išsamiau paaiškinti priežasčių, dėl kurių Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktis netaikomas. Be to, darant prielaidą, kad ginčijami atleidimai nuo mokesčio nesudarė valstybės pagalbos tuo metu, kai buvo nustatyti, tai reikštų, jog ir dabar jie nėra valstybės pagalba, kaip neteisingai tvirtina kai kurios ieškovės pirmojoje instancijoje, o ne tai, kad jie yra esama pagalba, kaip manė Pirmosios instancijos teismas.
- 66 Penktajame apeliacinio skundo pagrindu Komisija teigia, kad Pirmosios instancijos teismas dar pažeidė EB 253 straipsnį kartu su EB 87 straipsnio 1 dalimi, EB 88 straipsnio 1 dalimi, Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčiu bei pareigą motyvuoti savo sprendimus.
- 67 Grįsdama šį pagrindą, Komisija visų pirma tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą manydamas, jog dėl ypatingų aplinkybių, susijusių su Tarybos ar Komisijos elgesiu, ginčijamame sprendime reikėjo nurodyti konkrečius motyvus dėl

Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio taikymo, o valstybės pagalbos, esamos ar naujos, sąvoka, kuri yra objektyvi, nepriklauso nuo institucijų veiksmų ar pareiškimų *a fortiori*, kai šis elgesys ar pareiškimai nėra susiję su pagalbos kontrolės procedūra. Be to, toks vertinimas prieštarauja tam, ką Teisingumo Teismas nusprendė 2006 m. birželio 22 d. Sprendime *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją* (C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479).

68 Atsakydamos į ketvirtąjį apeliacinio skundo pagrindą, atsakovės visų pirma nurodo, jog iš ginčijamo sprendimo aiškiai neišplaukia motyvai dėl Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymo, todėl ginčijamas sprendimas neatitinka reikalavimo aiškiai ir nedviprasmiškai motyvuoti. Be to, Pirmosios instancijos teismas Komisiją kaltino tuo, kad ji nenurodė motyvų, dėl kurių nusprendė, jog ginčijami atleidimai nuo mokesčio iškrepia konkurenciją bendrojoje rinkoje, nors atrodo, kad anksčiau Komisija manė kitaip. Šiomis aplinkybėmis ir, atsižvelgiant į teismo praktiką, Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad Komisija privalėjo nurodyti priežastis, taip parodydama, jog atliko analizę, kuri pagrindžia jos išvadą. Iš tikrųjų šiuo apeliacinio skundo pagrindu Komisija siekia pašalinti ginčijamo sprendimo motyvavimo stoką ir pasiekti, kad Teisingumo Teismas pateiktų nuomonę dėl esmės klausimų, nesusijusių su šiuo nepakankamu motyvavimu.

69 Atsakydamos į penktąjį apeliacinio skundo pagrindą atsakovės teigia, kad Pirmosios instancijos teismas neginčijo, jog valstybės pagalbos sąvoka yra objektyvi; bet atsižvelgdamas į ankstesnius Tarybos sprendimus ir dėl jų kilusius teisėtus lūkesčius, jog ginčijami atleidimai nuo mokesčio yra teisėti, nurodė, kad savo sprendime Komisija turėjo paaiškinti priežastis, dėl kurių objektyviai nusprendė, jog Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktis netaikytinas. Kadangi sprendimo motyvai turi būti jo tekste, Komisijos pateikti paaiškinimai negali pašalinti motyvavimo stokos.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 70 Pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktį esama pagalba yra tokia, kuri patvirtinimo metu nebuvo pagalba, ir ja tapo vėliau dėl bendrosios rinkos vystymosi ir nebuvo atitinkamos valstybės narės pakeista.
- 71 Bendrosios rinkos vystymosi sąvoką galima suprasti kaip su nagrinėjama priemone susijusio sektoriaus ekonominių ir teisinių sąlygų pasikeitimą; ši sąvoka neapima, pavyzdžiui, atvejo, kai Komisija pakeičia savo įvertinimą dėl to, kad ėmė taikyti griežtesnes taisykles valstybės pagalbos srityje (žr. minėto sprendimo *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją* 71 punktą).
- 72 Apskritai valstybės pagalbos – esamos ar naujos – sąvoka atitinka objektyvią situaciją. Kaip tai tvirtina Komisija, ši sąvoka nepriklauso nuo institucijų elgesio ar pareiškimų.
- 73 Būtent todėl Teisingumo Teismas, priminęs, kad EB 253 straipsnyje numatyta pareiga motyvuoti Bendrijos teisės aktą privalo būti vykdoma atsižvelgiant į tokio akto pobūdį, minėto sprendimo *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją* 137 punkte nusprendė, jog Komisija neprivalo nurodyti priežasčių, dėl kurių nagrinėjamą pagalbos schemą įvertino kitaip savo ankstesniuose sprendimuose.
- 74 Tačiau *a fortiori* tai taikoma, kai Komisijos ankstesnis galimas skirtingas aptariamoms nacionalinės priemonės įvertinimas buvo pateiktas vykstant kitokiai nei valstybės pagalbos kontrolės procedūrai.

- 75 Todėl skundžiamo sprendimo 56–62 punktuose nurodytos aplinkybės – iš esmės susijusios su tuo, kad, pirma, Komisija, Tarybai priimant sprendimus leisti ginčijamus atleidimus nuo mokesčio, manė, jog šie neiškraipo konkurencijos ir nesudaro kliūčių sklandžiai veikti bendrajai rinkai, ir, antra, kad dėl šių sprendimų buvo galima manyti, jog tokie patys atleidimai nuo mokesčio negali būti kvalifikuojami kaip valstybės pagalba, – iš principo negalėjo Komisijos įpareigoti ginčijamame sprendime nurodyti motyvus dėl Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymo.
- 76 Todėl remdamasis klaidingais teisiniais motyvais Pirmosios instancijos teismas panaikino ginčijamą sprendimą nusprendęs, kad, atsižvelgiant į šias aplinkybes, Komisija šiuo atveju privalėjo nagrinėti šios nuostatos taikymo klausimą ir konkrečiai motyvuoti šį minėto sprendimo aspektą ir kad to nepadariusi ji pažeidė EB 253 straipsnį.
- 77 Be to, kaip matyti iš nusistovėjusios teismų praktikos, EB 253 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti ginčijamo akto pobūdį bei aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė šį aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtos priemonės pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti jo kontrolę. Reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į bylos aplinkybes, ypač į akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį bei asmenų, kuriems aktas skirtas, ar kitų asmenų, su kuriais aktas konkrečiai ir tiesiogiai susijęs, suinteresuotumą gauti paaiškinimus. Motyvuojant nebūtina nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar akto motyvavimas atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jo formuluotę, bet ir kontekstą bei visas nagrinėjamą klausimą reglamentuojančias normas (be kita ko, žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 63 punktą ir minėto sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala* 166 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 78 Tačiau šiuo atveju ginčijamo sprendimo 58–64 konstatuojamosiose dalyse Komisija visų pirma išdėstė priežastis, dėl kurių mano, jog ginčijami atleidimai nuo mokesčio yra su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, konstatuodama, kad jie suteikia naudos tam tikroms įmonėms, kad ši nauda gaunama iš

valstybės išteklių, kad jie paveikia prekybą tarp valstybių narių ir kad gali iškreipti konkurenciją ar sukelti tokią grėsmę.

79 Konkrečiai kalbant, reikia nurodyti, kad ginčijamo sprendimo 60 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, jog dėl ginčijamų atleidimų nuo mokesčio sumažėja žaliavų sąnaudos, todėl suteikiamas pranašumas, o jų padėtis tampa palankesnė nei įmonių, naudojančių mineralinę alyvą kitose pramonės šakose arba regionuose. Šio sprendimo 61 ir 62 konstatuojamosiose dalyse ji nurodė, pirma, kad pagalbos gavėjų ir Prancūzijos Respublikos pastabos patvirtina, jog akcizo mokesčio sumažinimai aiškiai skirti sustiprinti pagalbos gavėjų konkurencingumą konkurentų atžvilgiu, sumažinant pirmųjų sąnaudas, ir, antra, kad aliuminio oksidas taip pat yra gaminamas Graikijoje, Ispanijoje, Vokietijoje bei Vengrijoje ir prekyba juo vyksta tarp valstybių narių, todėl galima manyti, jog ginčijami atleidimai nuo mokesčio daro poveikį prekybai Bendrijoje ir gali iškreipti konkurenciją ar sukelti tokią grėsmę.

80 Tada ginčijamo sprendimo 65–70 konstatuojamosiose dalyse Komisija išdėstė priežastis, dėl kurių mano, kad ginčijami atleidimai nuo mokesčio yra nauja, o ne esama pagalba pagal Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio nuostatas. Ji taip pat nurodė, kad šie atleidimai nuo mokesčio neegzistavo prieš Sutarčiai įsigaliojant trijose atitinkamose valstybėse narėse, kad jie niekada nebuvo analizuoti ar leisti remiantis valstybės pagalbą reglamentuojančiomis taisyklėmis ir kad apie juos niekada nebuvo pranešta; galiausiai šio reglamento 1 straipsnio b punkto v papunktis netaikomas šiuo atveju.

81 Nors ginčijamame sprendime Komisija šio klausimo išsamiau nenagrinėjo, vis dėlto iš visų šių konstatuojamųjų dalių aiškiai išplaukia, kad ji manė, jog ginčijami atleidimai nuo mokesčio netapo valstybės pagalba dėl bendrosios rinkos vystymosi, jie ja buvo nuo pat pradžių, todėl Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktis šiuo atveju negalėjo būti taikomas.

- 82 Be to, aišku, kad ieškovės pirmojoje instancijoje nepateikė pastabų, konstatuojančių kokį nors bendrosios rinkos vystymąsi nuo tada, kai buvo nustatyti ginčijami atleidimai nuo mokesčio, dėl kurių atsakydama Komisija būtų turėjusi nurodyti priežastis, kurios ją paskatino manyti, kad Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunktis šiuo atveju netaikomas.
- 83 Taip pat iš ginčijamo sprendimo konstatuojamųjų dalių aiškiai matyti, kad nors Komisija tuo metu, kai Taryba priėmė sprendimus leisti ginčijamus atleidimus nuo mokesčio, manė, jog šie neiškreipia konkurencijos ir nesudaro kliūčių tinkamai veikti vidaus rinkai, minėti atleidimai nuo mokesčio niekada nebuvo analizuoti nei leisti remiantis valstybės pagalbą reglamentuojančiomis taisyklėmis, kurias taikydama ji padarė priešingą išvadą. Be to, šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad aplinkybė, jog minėti sprendimai buvo priimti Komisijos siūlymu ir juose nebuvo nurodyta apie galimą prieštaravimą šioms taisyklėms, ginčijamo sprendimo 95–100 konstatuojamosiose dalyse lemia konkretų motyvavimą, kurio pabaigoje Komisija padarė išvadą, kad sprendimas iš pagalbos gavėjų susigrąžinti pagalbą, išplaukiančią iš atleidimų nuo mokesčio, leistų iki 2002 m. vasario 2 d., prieštarautų teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principams.
- 84 Todėl atsižvelgiant visų pirma į ginčijamo sprendimo pobūdį ir turinį, valstybės pagalbą reglamentuojančias taisykles bei suinteresuotumą, kad jo adresatai ir asmenys, su kuriais šis sprendimas tiesiogiai bei konkrečiai susijęs, galėtų gauti paaiškinimų, matyti, kad ginčijamo sprendimo motyvavimas atitinka šio sprendimo 77 punkte primintos teismo praktikos reikalavimus ir jame neprivalėjo būti pateikti konkretūs paaiškinimai, kaip tvirtina Komisija, dėl Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymo šiuo atveju.
- 85 Iš to išplaukia, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą nusprendęs, jog Komisija pažeidė EB 253 straipsniu jai nustatytą pareigą motyvuoti, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymu šiuo atveju.

86 Todėl ketvirtasis ir penktasis apeliacinio skundo pagrindai taip pat turi būti pripažinti pagrįstais.

87 Atsižvelgiant į visa, kas pasakyta, ir nesant reikalo nagrinėti kitų šalių argumentų bei apeliacinio skundo pagrindų, reikia panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek juo panaikintas ginčijamas sprendimas dėl to, kad jame Komisija nesilaikė pareigos motyvuoti, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymu šiuo atveju, ir tiek, kiek juo nurodyta Komisijai padengti savo bei ieškovių patirtas bylinėjimosi išlaidas, taip pat patirtąsias procese dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo byloje T-69/06 R.

Dėl bylos grąžinimo Bendrajam Teismui

88 Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmąją pastraipą Teisingumo Teismas, panaikinęs Pirmosios instancijos teismo sprendimą, gali pats priimti galutinį sprendimą, jeigu toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

89 Kadangi šiuo atveju Pirmosios instancijos teismas nenusprendė nei dėl vieno iš šalių pateiktų ieškinio pagrindų esmės, Teisingumo Teismas mano, kad ši byla nėra tokioje stadijoje, kuriai esant galima priimti galutinį sprendimą. Todėl sujungtas bylas reikia grąžinti Bendrajam Teismui.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 90 Kadangi bylas reikia grąžinti Bendrajam Teismui, su apeliacine procedūra susijusių bylinėjimosi išlaidų klausimą reikia atidėti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2007 m. gruodžio 12 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimą Airija prieš Komisiją (T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 ir T-69/06) tiek, kiek juo:**
 - panaikintas 2005 m. gruodžio 7 d. Komisijos sprendimas 2006/323/EB dėl mineralinės alyvos, naudojamos kaip kuras aliuminio oksido gamyboje Gardanne, Shannon regione ir Sardinijoje, neapmokestinimo akcizo mokesčiu Prancūzijoje, Airijoje ir Italijoje dėl to, kad šiame sprendime Europos Bendrijų Komisija pažeidė pareigą motyvuoti, kiek tai susiję su 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [EB 88] straipsnio taikymo taisykles, 1 straipsnio b punkto v papunkčio netaikymu šiuo atveju, ir
 - nurodyta Europos Bendrijų Komisijai padengti savo bei ieškovių patirtas bylinėjimosi išlaidas, taip pat patirtąsias byloje T-69/06 R.

- 2. Gražinti sujungtas bylas T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 ir T-69/06 Europos Sąjungos Bendrajam Teismui.**

- 3. Atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.**

Parašai.